

Ю.Ф. Кучеренко, С.М. Власік, О.О. Олексенко, В.В. Сніцаренко

ЗРОСТАННЯ РОЛІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВЕДЕННЯ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ З БОКУ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Анотація. У доповіді розглянуто зростання ролі інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності складових Сил оборони України.

Ключові слова: управління, боротьба, процес.

Abstract. The report examines the growing role of information and analytical support for the activities of the components of the Defense Forces of Ukraine.

Keywords: management, struggle, process.

На сучасному етапі розбудови силових структур держави, які виконують сумісно свої завдання у складі основних складових Сил оборони держави (Збройні Сили України, Національна Гвардія України, Національна поліція України, Служба безпеки України, Державна прикордонна служба та інші) щодо захисту територіальної цілісності України від російської федерації (РФ), яка здійснює повномасштабну збройну агресію, а також проводить інформаційні (психологічні) операції в інформаційній сфері нашої країни, необхідно, щоб їх компоненти (частини, підрозділи, різні за складом бойові групи), що входять до складу міжвидових угруповань військ (МУ) об'єднаних сил були поєднані єдиним командно-інформаційним простором (ЄКІП) в зоні ведення бойових дій. Використання всіх можливостей ЄКІП починаючи від командування та органів управління об'єднаних сил всіх рівнів управління і закінчуючи екіпажем (засобом) та окремим бійцем на полі бою забезпечує формування повної усвідомленості про дії противника у відповідній зоні відповідальності і на цій основі забезпечується відповідна перевага у діях певних сил і засобів на полі бою [1].

На сьогодні ми можемо спостерігати той факт, що поступово відбувається процес зміщення акценту ведення збройної боротьби у інформаційну сферу, з метою завоювання та утримання інформаційної переваги над противником за рахунок ведення жорсткого інформаційного протиборства за основними напрямками: боротьба з державними та військовими системами управління противника; боротьба в інформаційному просторі (медіа просторі, електронними державними ресурсами, internet ресурсами); проведення психологічних операцій; здійснення кібернетичних атак на об'єкти інформаційного впливу і стає не менш важливою за боротьбу між військами на полі бою (повітряному просторі (на землі, у морі)).

За таких умов, в подальшому слід очікувати, що роль інформаційно-аналітичного забезпечення (ІАЗ) діяльності керівництва об'єднаних сил і органів управління усіх компонентів МУ (до складу якого входять міжвидові та міжродові підрозділи, окремі бойові групи складових Сил оборони і інші формування) буде тільки збільшуватись і стане надзвичайно важливим фактором успішного реагування військ і сил всіх складових Сил оборони на усі виклики та загрози, що відбуваються у повітряному просторі, на землі, у морі, інформаційному просторі (кіберпросторі) нашої країни під час ведення жорсткої повномасштабної війни з агресором (військами РФ).

Інформаційно-аналітичне забезпечення, як основна складова процесу підготовки і управління військами та засобами складових Сил оборони визначається функціонуванням великої кількості інформаційних засобів і в першу чергу розвідувальних, а також застосуванням певних інформаційно-аналітичних систем, в яких вирішуються певні інформаційні, розрахункові, аналітичні, оперативні-тактичні задачі та моделі, які полегшують виконання функціональних завдань керівному складу (органам управління) всіх ланок управління МУ об'єднаних сил [2]. Основними цілями в рамках виконання процесу ІАЗ компонентів МУ об'єднаних сил можливо виділити наступні: забезпечення безперервного

наповнення інформаційних ресурсів штабів частин (підрозділів, бойових груп) всіх складових сил оборони достовірною та своєчасною інформацією, необхідною для її використання в процесі підготовки до бойових дій та в процесі їх ведення; забезпечення аналітичної (інтелектуальної) обробки отриманої інформації та її сортування за відповідними ознаками для оцінки обстановки та прийняття відповідних обґрунтованих управлінських рішень керівництвом (органам управління) щодо застосування різних (в тому числі і спеціальних) підрозділів складових сил оборони; забезпечення процесу автоматизації виконання функцій керівництва (органів управління) для скорочення загального терміну циклів управління військами (засобами) різних формувань (підрозділів) складових сил оборони при їх застосуванні в бойових діях; забезпечення розмежування доступу до інформаційних ресурсів штабів частин (підрозділів, бойових груп) МУ об'єднаних сил з боку усіх учасників процесу ІАЗ у відповідності до їх повноважень.

На основі вивчення процесу ІАЗ діяльності складових сил оборони можливо визначити основні напрями вдосконалення ІАЗ діяльності компонентів МУ об'єднаних сил з урахуванням змін, що відбуваються в тактиці їх дій при веденні повномасштабної збройної агресії з боку РФ, в умовах масованого застосування крилатих ракет, безпілотних літальних апаратів, реактивних систем залпового вогню та інших засобів ведення інформаційної (психологічної) операції. До таких напрямів слід віднести:

поліпшення організаційної структури об'єднаних сил і їх МУ та використання нових методів органів управління щодо оцінки обстановки і прийняття рішень на підготовку операцій та ведення бойових дій всіх компонентів складових сил оборони у ЄКП;

розширення переліку, інформаційно-розрахункових (аналітичних, інтелектуальних) задач та моделей, а також їх якості і своєчасності вирішення, з урахуванням розвитку теорії ведення «гібридних» війн, інформаційних та психологічних операцій;

розробка перспективних програмно-технічних комплексів, з забезпеченням інтелектуалізації процесу їх функціонування, для підвищення рівня автоматизації процесу ІАЗ діяльності МУ об'єднаних сил та їх компонентів та створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи об'єднаних сил, що мала б можливість функціонувати з іншими автоматизованими системами управління військами та засобами основних складових сил оборони;

застосування новітніх інформаційних технологій при модернізації засобів збору, обробки, аналізу, зберігання, передачі (прийому) інформації.

Вивчення ролі та напрямків вдосконалення ІАЗ діяльності об'єднаних сил надає можливість поліпшити оперативність в прийнятті обґрунтованих рішень керівництвом (органами управління) різних рівнів управління об'єднаних сил щодо застосування підпорядкованих компонентів та їх засобів складових Сил оборони в різних умовах обстановки ведення повномасштабної війни РФ проти нашої країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пропозиції щодо обґрунтування системи захисту інформації критично важливих об'єктів держави / Ю.Ф. Кучеренко, О.В. Александров, С.М. Власік, І.К. Келлер // Znanstvena misel journal – 2022 – No. 69/ – pp. 32-36.

2. Кучеренко Ю.Ф. Деякі особливості сучасних локальних війн. / Ю.Ф. Кучеренко, О.М. Гузько // Збірник наукових праць ХУПС. - 2008. – № 2(17).- С. 20-23.

Кучеренко Юрій Федорович – кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу науково-дослідного управління наукового центру Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба, Харків, email: kucherenkoYF@gmail.com

Власік Сергій Миколайович – кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, начальник науково-дослідного відділу управління наукового центру Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба, Харків, email: ncps@i.ua

Олексенко Олександр Олександрович – кандидат технічних наук, начальник науково-дослідного управління наукового центру Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба, Харків, email: olexsenko-02@ukr.net

Сніцаренко Віталій Вікторович – начальник науково-дослідного відділу управління наукового центру Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба, Харків, email: sniczarenko@ukr.net

Kucherenko Yurii – of technical sciences senior research leading research associate scientific center of air force ivan Kozhedub Kharkiv national air force university, Kharkiv, email: kucherenkoYF@gmail.com

Vlasik Serhii – candidate of technical sciences senior research head of scientific research department of scientific center of air force of ivan Kozhedub Kharkiv national air force university, Kharkiv, email: ncps@i.ua

Oleksenko Oleksandr – candidate of technical sciences head of scientific research department of scientific center of air force of ivan Kozhedub Kharkiv national air force university, Kharkiv, email: olexsenko-02@ukr.net

Snitsarenko Vitalij – head of scientific research department of scientific center of air force of ivan Kozhedub Kharkiv national air force university, Kharkiv, email: sniczarenko@ukr.net